

ESITA

Kína Asueru nanɔ Vasati bona kpataɔ

¹ Kína Asueru ɔɔɔɔ à kí blè bùsu mèn basuddo awɛɛsupplanɔɔ sɛna zaɔ India bùsun ari à ɔ̀ɛɛ pé Etiopia bùsuua. ² Vutɛna a bea Susa wɛran ³ a kíblɛna wɛ̀ aakɔ̀de ɔ̀n à gbānadɛnɔ kũ a ìbanɔ kākara n̄ pínki dikpɛ póbɛla. Pɛsia kũ Midião bùsu zìkari bàdenɔn kú gwe kũ gbɛ̀ bɛ̀ɛɛɛdenɔ kũ bùsu gbānadɛnɔ. ⁴ À a kpata aruzɛkɛ zɔ̀kɔ̀nɔ kũ a zɔ̀kɔ̀kɛ gakurio m̀n̄nɛ ari m̀n̄ suddo. ⁵ Kũ ɔɔɔɔ birenɔ pàpa, à dikpɛ póbɛlɛ kè gbɛ̀ kũ ò kú Susanɔnɛ, kìnɛnɔ kũ talakanɔ n̄ pínki. Ò dikpɛ póbɛlɛ ari ɔɔɔɔ suppla a bɛ ɔn líkpen. ⁶ Ò biza pura kũ a búɔuo d̀d̀d̀ andurufu tánkannɔ kũ bà puranɔ kũ bà gaaruradenɔ, akũ ò lòko kpé gbègba kũ ò b̀d̀ kũ gbèpunɔɔ. Wura kũ andurufu wutɛbɔnɔ katɛna gusara kũ ò kè kũ gbèpuo kũ gbètɛo kũ gbèsirao kũ gbè búɔuo. ⁷ Ò wɛ̀ kpàkpam̄ma gwe kũ wura tokonɔ. Toko pìnɔ buri donadona k̄nɛ pínki. Kína wɛ̀ p̄i kpam̄ma à ɔ̀ɛ̀ ɔ̀la. ⁸ Kína dìtɛ kũ òsun ɔ̀ ɔ̀m̄mirinɔnɛro. À p̄i a bɛgwarinɔnɛ ò wɛ̀ kpá baadia lákũ à yɛi nà.

⁹ Kína Asueru nanɔ Vasati dikpɛ póbɛlɛ kè nɔgbɛnɔnɛ kìnabɛa d̀. ¹⁰ A ɔɔɔɔ supplade zĩ kína pɔ̀ kè nna wɛ̀a, akũ à p̄i a dogari gbɛnɔn suppla kũ ò n̄ fɛɛɛ kènɔnɛ: Mɛuma, Bizita, Abona, Bigita, Abagata, Zeta kũ Kakasao, ¹¹ ò suare kũ a nanɔ Vasatio kũ a kí nanɔ f̀uraao kuna, de à a manakɛ m̀n̄ gbɛnɔnɛ kũ gbānadɛnɔ, zaakũ nɔgbɛ̀ p̄i bi n̄mɛ. ¹² Kũ kína dogari pìnɔ yã p̄i ò a nanɔnɛ, à ɔ̀ ɔ̀ sui,

akū kína pētē kè a pɔ fèi manamana. ¹³ Kína yā pìi ò wézèri susunɛ tàasikarinɔnɛ, zaakū àdigɔ yā sīnda pínki gbɛka gbɛ kū ò b̀usu doka dɔnɔamɛ. ¹⁴ Pɛsia kū Midião gbānade kū òdigɔ kú a sare gbēnɔn supplanɔ tón dí: Kasena, Seta, Adamata, Tasisi, Mɛresi, Masena kū Mɛmukāo. Mókɔnɔmɛ a kpàasinɔ ũ. A kpata gbānadenɔn gwe. ¹⁵ À pìinne: Ma a dogarinɔ zì ma nanɔ Vasatia kū yāo, akū à g̀i mai. Óni ke káao deramɛɛ? Doka pì deramɛɛ? ¹⁶ Akū Mɛmukā pì kínanɛ kū gbānade pìnɔ: Kí, mɔkɔmmɛ n nanɔ Vasati taari kènne ndoro, à taari kè gbānadenɔnɛ kū n b̀usu gbɛ sīnda pínki. ¹⁷ Yā kū n nanɔ pìi kè ni dagula, nɔgbɛ sīnda pínki ni ma ò n zānɔ gya bo ò pì: Kína Asueru pì ò a nanɔ Vasati sísiare, akū à g̀i sui. ¹⁸ Pɛsia kū Midião b̀usu gbānadenɔ nɔgbɛ kū ò n nanɔ yā pìi mànɔ nigɔ yā vāni we n zānɔa tera. L'é'ena kɔa kū zukao ni ke dasi. ¹⁹ Kí, tó à kàngu, n yā dìte Vasatinɛ àsun wé ke pla kúnwo doro, n nɔgbɛ kū à deala ká kpatan a gēne ũ. Oni yā pìi kè Pɛsia kū Midião doka kū òdi gbororo takada gūn. ²⁰ Tó ò yā kū n dìte kpàkpaa kè n b̀usu zɔkɔ gūn pínki, nɔgbɛnɔ ni bèere lí n zānɔnɛ, nɔ gbānadenɔ kū nɔ fítinnanɔ n pínki. ²¹ Yā pìi kà kínagu kū gbānadenɔ n pínki, akū à kè lákū Mɛmukā ònɛ nà. ²² Akū à légbázá kè b̀usu kū à vīnɔnɛ pínki, b̀usu kū b̀usuuo kū a takadakēna burio, buri kū burio baadi kū a buriyāo. À pìi gɔgbɛ mé anigɔ gbāna ble ɔnn, a buriyān ògɔ o ɔnn pìi gūn.

2

Esita gɔna kína nanɔ ũ

1 Yā birenɔ gbera kū kína Asueru pɔ kpàte, yā kū Vasati kènne kū yā kū à dìte a yā musuo dí sãaguro. 2 Akū kína ìbanɔ pìnɛ: Kí, ò tó ò nɔkpare mananɔ wɛtɛnnɛ. 3 Ñ gbě zõkõnɔ dìte n b̀usunɔ gũn pínki ò nɔkpare mananɔ kakara ò su ò ñ ká n nɔgbẽnɔ té Susa la. N nɔgbẽnɔ gwàri Egai kū ò a f̀ɛɛɛ kè ni ñ gwa kū n nɔnɔ, oni ñ keke kū nísidɔkɔnanɔ swáswa. 4 Nɔgbẽ kū à kàngu ni gõ n nanɔ ũ Vasati gẽne ũ. Yā p̀i kè kínane nna, akū à z̀èo lɛ.

5 Yuda ke kú Susa Biliaminu burime, a tón Mɔdekai, Yairi néme. Simeí kú Kisio kú a dizinɔ té. 6 À kú z̀izɔnɔ té kú Babilɔnu kína Nɛbukanɛza ñ kúkú Yurusalɛmu kú Yudanɔ kína Yekɔniao à tà kũnwo. 7 Àteni a disẽ né Adasa kú òdi pinɛ dɔ Esita gwa, zaakū a de kū a dao kunlo. Nɔkpare p̀i kakana mana akūsõ à mana. Kū a de kū a dao gà, Mɔdekai a sè a né ũ. 8 Kū ò yā kū kína dìte p̀i mà, akū ò g̀èe kú nɔkparenɔ dasidasi Susa ò ñ ná Egaine a ɔĩ. Akū ò Esita sè ò g̀èe kãao kínabea kína nɔgbẽnɔ gwàrii p̀inɛ. 9 Nɔkpare p̀i kènne mana, akū à gb̀eke kènne à p̀i ò a keke kú nísidɔkɔnanɔ swáswa gõnɔ, ò p̀oble mana kpáa. À kínabea nɔkpare kū a sè gb̀enɔn supplanɔ kpàa, akū à kpé mana kpàa kína nɔgbẽnɔ bea. 10 Esita dí a buri ke a be b̀usu o gb̀ekenɛro, zaakū Mɔdekai p̀inɛ àsun tó gb̀eke d̄ɔro. 11 Lákú gu d̀igõ dɔ nà Mɔdekai d̀igõ kína nɔgbẽnɔ be gãnule zé sɔ, de à le àgõ Esita kunna d̄õ kú yā kū àteni a leo.

12 Ari nɔkparenɔ zé e ògõ gé i kú kína Asueruo, séto ò yā kū ò dìtɛ́nne ke g̃ĩa ari mɔ kuri awɛɛpla. Òdigõ nísi kú ò kè kú lí'ɔ gb̃ĩ nnao dɔkɔ́mma ari mɔ suddo, akū òdigõ ñ keke kú nísi gb̃ĩ nnanɔ kú nɔgbẽ m̀ekekɛbɔnɔ ari mɔ suddo. 13 Nɔkpare kú kína p̀i

ina kàa, kína nɔnɔ be pɔ kũ à gbèka pínki òdi kpáa à géome. ¹⁴ Àdi gé ɔkɔsi à su kína nɔnɔ bea kɔnkɔ gwàri kũ òdi pine Sasagaza kũ ò a fèrɛ kè fàrandi. Àkũ mé àdi ɔ lika kína nɔ yìgisaride pìnɔi. Àdi le à era à gé kína kīnaa doro, séto a yā kà kína pìn à a sisi dɔ baasiro. ¹⁵ Kũ inaa kà Abihaili né Esita kũ a disē Mɔdekai a sè né ũ pīia, adi pɔke gbekaro, séde pɔ kũ kína nɔgbēnɔ gwàri Egai pīi òne baasiro. Esita yā kà gbē kũ ò a ènɔgu n pínki. ¹⁶ Kína kíblena wè supplade gūn ò gèe kāao a bea mɔ kuride Tɛbe gūn. ¹⁷ Kína ye Esitai de a nɔ kparanɔla n pínki. A yā kàagu, à kènɛ mana de nɔkpare kparanɔla n pínki, akũ à kína nanɔ fūraa kùne à a dīte a nɔ Vasati gēne ũ. ¹⁸ Akũ kína pī dikpe pɔble kākara gbānadenɔne kũ a ibanɔ Esita sɛna yā musu. À dīte kũ ò dikpe zɔkɔ ke, akũ ò a kpàkpa kè būsũ kũ būsũuo, akũ à gba dà gbēnɔne à gē ɔla.

Mɔdekai kũ Amanao

¹⁹ Nɔkparenɔ kakarana gèn pladen Mɔdekai vutena kīnabe gānu gūn. ²⁰ Esita dí a be būsũ ke a buriyā o gbēke mārɔ lākũ Mɔdekai òne nà. À tē Mɔdekai yāi lākũ àdigɔ ke nà zaa gɔrɔ kũ àteni a gwa. ²¹ Kũ Mɔdekai vutena kīnabe gānu gūn le, kína Asueru dogari zédākpāri gbēnɔn planɔ pɔ fè kīnai, akũ ò lé kpākūsūi ò a de. N tón dí: Bigitana kũ Teresio. ²² Kũ Mɔdekai yā pīi mà kpāni, à ò kína nanɔ Esitanɛ, akũ Esita ò kīnanɛ kũ Mɔdekai tɔo. ²³ Ò yā pīi gwāgwa ò è yāpuramɛ, akũ ò gbēnɔn pla pìnɔ lòko lía ò gà. Ò yā pīi kè būsũ gīayākɛna takadan kína wára.

3

1 Yā bireno gbera kína Asueru Amadata né Amana, Agaga buri gwenaa kàra à a gbà gbāna, à vuteki kũ à de a gbānade dakeno pòla n̄ pínki kpàa. 2 Kína ìba kũ ò kú a be gānu gūnnò dì kúte ò mì nate Amanane lákũ kína dìte nà, ama Mòdekai dì kúte à mì natenero. 3 Akũ kína ìbaa pìnò Mòdekai là ò pì: À kè dera n̄di kína yā maroo? 4 Lákũ gu dìgõ dò nà òdigõ on̄e le, ama àdi n̄ yā daro, à pì Yudan a ũ. Akũ ò ò Amanane de ò le ò dõ tó ani Mòdekai yākenaa pì f̄. 5 Kũ Amana è Mòdekai dì kúte à mì natearero, akũ a pò f̄. 6 Kũ ò Mòdekai buri òne, akũ a dena ado kènne f̄iti, akũ àten zé wete à Mòdekai buri Yuda kũ ò kú Asueru būsuu gūnnò dede n̄ pínki.

Amana lékpakūsūna Yudan̄i

7 Kína Asueru kíblena wè kuri awεεpladen a m̄o káaku Nisā gūn, Amana gbè kũ òdi pì purimu zù à gu gwà, de à m̄o kũ ani yā pì kea dõ kũ a ḡr̄o. Akũ gugwanaa pì b̄o m̄o kuri awεεpla kũ òdi pì Ada gūn. 8 Akũ Amana pì kína Asuerune: Buri ke kun a gbēno f̄ak̄sa buri pānden̄o té n būsuu dasino gūn pínki. N̄ futεokarayāno donadona kũ buri kparano p̄o, òdi n doka daro. Adi k̄o sí n̄ n̄ tó t̄enero. 9 Kí, tó à kènne nna, n̄ yā dìte de ò láka kũn̄wo, mani andurufu t̄on wàa pla kpá n̄ ōḡ'uterin̄o à ká n aruzεkekatekin. 10 Kína a t̄anka s̄edak̄eb̄o b̄o à kpà Amadata né Amana, Agaga buri Yudan̄o zāngurii p̄ia 11 à pì: N̄ ke buri p̄ine lákũ à kènne mana nà, n̄ḡo andurufu pì kũna n p̄o ũ.

12 M̄o káaku ḡr̄o kuri awεε'aak̄ode z̄i Amana kína takadak̄erin̄o s̄isi. Ò yā kũ Amana dìte kína

ìbanɔ kũ kína kũ ò kú b̀usu kũ b̀usuuonɔ, buri kũ burio gbãnadenɔne dà takadan. Ò k̀è buri kũ burioonɔ, baadi kũ a yã takao, b̀usu kũ b̀usuuo kũ a takadakēna burio. Ò k̀è kũ kína Asueru t́o, akũ ò a s̀edaa k̀è takada p̀ia kũ a tãnkao. ¹³ Ò takada p̀inɔ nà z̀irinɔne n̄ ɔ̄ ò n̄ gbáre kína b̀usu dasinɔ gũn. Takada p̀i gũn ò p̀i ò Yudanɔ dede ò láka kũnwo ò n̄ buri bo, né fíti gbẽ z̄ɔk̄ɔ, ḡɔgbẽnɔ kũ nɔgbẽnɔ gɔrɔ do gũn, mɔ kuri awɛɛplade Ada gɔrɔ kuri awɛɛ'aak̄ɔde z̄i, ò n̄ p̄onɔ kakara. ¹⁴ Oni yã kũ à d̀ite p̀i takada kp̄azã b̀usu kũ b̀usuuoone p̀inki de àḡɔ de doka ũ, oni a kp̄akpa k̀e buri s̄inda p̀inkine de òḡɔ kú soru gũn gɔrɔ p̀i z̄i. ¹⁵ Z̀irinɔ w̄à ò g̀èe ḡonɔ yã kũ kína d̀ite p̀i yãi, akũ ò a kp̄akpaa k̀è Susa wéran. Kína kũ Amanao v̀ute òten í gbẽ. Susadenɔ s̄ɔ ò bídi k̀è yã p̀ia.

4

M̄dekai wékena Esitaa de à lé da yãn

¹ Kũ M̄dekai yã kũ ò k̀èe p̀i mà, à a p̀okasanɔ gà à k̀è, akũ à uta kasanɔ kùala à túbu gb̀è a m̀ia, akũ àten kure w̄ete gũn àten w̄enda ɔ gbãna dɔ. ² À g̀èe ari kínabe ḡanulea, zaakũ gb̀eke di f̄ɔ à ḡe kínabe ḡanu gũn kũ uta kasanɔ danaro. ³ Ò yã kũ kína d̀ite doka ũ p̀i kp̄akpaa k̀è b̀usu kũ b̀usuuoone p̀inki, akũ Yudanɔ nà ɔ̀dɔnaaa manamana gu s̄inda p̀inki kũ léyĩnaao. Òten w̄ét̄e kóte òten w̄enda ɔ dɔ. N̄ gbẽnɔ uta kasanɔ dàda dasi ò túbu gb̀è n̄ m̀ia.

⁴ Kũ Esita ìba nɔgbẽnɔ kũ ḡɔgbẽnɔ s̀u ò òne, a nèsee yàka manamana. À p̀okasanɔ kp̄azã M̄dekaine à da uta kasanɔ gb̀en, ama adi we à sìro. ⁵ Ataka kũ ò

a fɛrɛ kɛmɛ dogari kũ kína dìtɛ àgõ kú Esita sarɛ ũ. Esita a sísì à a zĩ Mɔdekaiya à gé à a lá: Bó yã mé à sùu? Bó yã mé à tò àtɛn kɛ lɛɛ? ⁶ Ataka bò kínabɛ gānulea à Mɔdekai lè. ⁷ Mɔdekai yã kũ à a le bàbanɛ pínki, akũ à andurufu kũ Amana pì ani ká kína aruzekatekin Yudanɔ dɛdɛna yãí lé ònɛ papana. ⁸ À yã kũ ò dìtɛ Yudanɔ dɛdɛna yã musu kũ ò a kpàkpaa kè Susa takada kpàa dɔ de à mɔ Esitanɛ à a bɔkɔtɛnɛ. À pì à o Esitanɛ à gé kína kīnaa à kúte kɛnɛ à wé kɛa a gbɛnɔ yã musu. ⁹ Ataka tà à yã kũ Mɔdekai ò bàba Esitanɛ.

¹⁰ Akũ Esita pìnɛ à gé à yã dí o Mɔdekainɛ: ¹¹ Kía ìbanɔ kũ a bùsu gbɛnɔ dɔ́ n pínki kũ tó gɔgbɛ ke nɔgbɛ nà kínai a kpé gūn, tó adi a sísiro, doka kun mèn domɛ. Òdi ade demɛ, tó adi kɛ kína a wura gòo dò adea de à le àgõ kun baasiro. Makũ sɔ, à kà gɔrɔ baraakuri kũ odi ma sísì mà gé kína kīnaaro. ¹² Kũ à gɛɛ à Esita yã pì bàba Mɔdekainɛ, ¹³ akũ Mɔdekai èra à légbāzā kènɛ à pì: Ñsungõ da mɔkɔn mé ìni bo ndo Yudanɔ té n kunna kínabɛa yãiro. ¹⁴ Tó n yītɛna gɔrɔ díkīna taka gūn, kpányĩ ni bo gukea à Yudanɔ mì sí à n bo. Mɔkɔn kũ n de bedɛnɔ sɔ́ áni gaga. Tó gɔrɔ díkīna taka yãimɛ n gɔ́ kína nanɔ ũ, dí mé à dɔɔ? ¹⁵ Akũ Esita légbāzā kè Mɔdekainɛ à pì: ¹⁶ Ñ gé n Yuda kũ ò kú Susanɔ kakara n pínki, à lé yĩ ma yã musu. Àsun pó blero àsun í miro gɔrɔ aakɔ fānantɛ kũ gwāanio. Makũ kũ ma ìbanɔ óni lé yĩ le se. Abire gbera mani gé kína kīnaa, bee tó má gena zé vīro. Tó sɔ́ ma ga, ma gan gwe. ¹⁷ Akũ Mɔdekai tà à yã kũ Esita ònɛ kè pínki.

5

Esita wékèna kínaa

¹ A gɔɔ aakõde zĩ Esita a kína nanɔ bizanɔ yĩ, akũ à gèè à zè kíname onn kpé kũ à kun kpéleleá. Kína vutena kíblegbaaa kpé gũn gwe, a arɛ dɔna kpéleleá.

² Kũ à a nanɔ Esita è zena kpéleleá, a pɔ kèa nna, akũ à a wura gò kũ a kũna dɔa. Esita nài à ɔ kè a gòo pì léa. ³ Kína a là à pì: Esita, bómee? Bón nten gbekamaa? Bee tó ma kpata kpadome mani kpámma. ⁴ À wèa à pì: Kí, tó à kènne mana, ñ Amaná sísi póbile kũ maten kennea gbára. ⁵ Akũ kína pì ò su kũ Amaná gòno, de ò gé ò yã kũ Esita gbèkaa pì ke. Akũ kína kũ Amaná gèè de ò póbile kũ Esita kèñne pì ble.

⁶ Kũ òten sèwè mi, kína Esita là à pì: Bón nten wé ke maa? Mani kenne. Yã kpaten nten gbekamaa? Bee tó ma kpata kpadome mani kpámma. ⁷ Esita wèa à pì: Yã kũ maten wé kemman dí. ⁸ Kína, tó ma n ponna lè, tó à kènne, ñ yã kũ maten wé kemma kemene, à mó à póbile kũ mani keáre zia ble, mani yã kũ n ma lai onne.

⁹ Kũ Amaná bò zĩ birea, a pɔ kè nna àten yáa dɔ. Ama kũ à Mɔdekai è kíname gānu gũn adi fute à zèarero adi vīna kearero, akũ à pɔ fèi. ¹⁰ À a zīda kũ à tà be. Kũ à a gbēnnanɔ sisi kũ a nanɔ Zerēsio, ¹¹ akũ àten ĩa dā a aruzeke zōkō kũ a négōgbē dasinɔ yã musu. À pì a karanaa lè kína kínaa à a gba gbāna de a ĩba kparanɔla kũ gbānadenɔ ñ pínki. ¹² À pì dɔ: Madon kína nanɔ Esita ma sisi à póbile kèmene kũ kínao. À èra à ma sisi mà pò ble kũ kínao zia dɔ. ¹³ Bee kũ abireo tó ma Yuda buri Mɔdekai è

vutena kínabe gānu gūn, yā bireno pínki dì kemene póke ũro. ¹⁴ Akū a nano Zeresi kū a gbēnnano pìne: Ñ tó gbēno lí pétenne a lei kà gāsākuru bupla akuri, ñ wé ke kínaa zia kónko à n gba zé ñ Mòdekai lokoa, gbasà ñ gé kū kíno ñ pó ble kū ponnao. Yā pìi kà Amanagu manamana, akū à lí pìi pète.

6

Bèerekarana Mòdekaine

¹ Gwāani birea kína dí f̄s à i òro. Akū à pìi ò mó kū a bùsu gīayākēna takadao. Ò a kyó kēne, ² akū ò Mòdekai yā è gwe, lākū kína dogari zédákpāri gbēnon plano Bigitana kū Teresio lé kpākūsūi nà, akū Mòdekai bòo. ³ Kína a ìbano là à pìi: Ò Mòdekai bèere kàra ò a gbà gbāna yā pìi yāi deramē? Ò wèa ò pìi: Odi yāke kenero. ⁴ Akū kína pìi: Dí mé à kú onn gwee? Goro kùà Amana gè kínabe onn gōno de à Mòdekai lokona lí kū à pète pìia yā onē. ⁵ Akū kína ìbano wèa ò pìi: Amana mé à kú onn gwe. Akū kína pìi à gē. ⁶ Kū à gè, kína a là à pìi: Bón oni ke gōgbē kū má ye mà a karanē? Amana laasunn lè à pìi: Dín kína ye à bèere karanē de makūlaa? ⁷ Akū à wèa à pìi: Tó n ye ñ gbē bèere kara, ⁸ oni kína arukĩmba kū n dà yā sé ò mó kū n sō kū ò kífuraa kùaa. ⁹ Ñ arukĩmbaa pìi kū sō pìio kpá n gbānade bèeredeno dokea, à arukĩmbaa pìi da gbē kū n ye ñ a bèere karanē à a di sōa àgō té a are wēte zédano gūn àgō pūtā àgō pìi: Len kína dì ke le gbē kū à ye à a bèere karanēne. ¹⁰ Akū kína pìine: Ñ gé ñ arukĩmbaa pìi sé gōno kū sōo lākū n ò nà, ñ yā pìi ke Yuda buri

Mɔdekai kũ à digõ vutena ma be gãnu gũnne. N̄sun yã kũ n pì ò kenne pì ke tóro.

¹¹ Amana gèe à arukĩmbaa pìi sè kũ sɔ pìio à sùo. Akũ à arukĩmbaa pìi dà Mɔdekaine à a di sɔa, à té a are wête zédanɔ gũn, àten pūtá à pì: Len kína di ke le gbẽ kũ à ye à a bèere karanene. ¹² Kũ ò sù, Mɔdekai gèe à vùte kínabe gãnu gũn, akũ Amana ɔ kù a wéa à tà be kũ ɔɔɔɔ. ¹³ À yã kũ à a le bàba a nanɔ Zeresine kũ a gbennanɔ ní pínki. Akũ a lédammarii pìnɔ kũ Zeresio pìne: Zaakũ Mɔdekai kũ n gɔ kpe a yã pì bi Yuda burime, ìni a fɔ doro, ìnigõ kĩaì n̄gɔ gémè. ¹⁴ Gɔrɔ kũ òten yã pì one, kína dogari kũ ò ní fèere kènɔ kà, akũ ò a sè likalika ò gèe kãao pòble kũ Esita kèea.

7

Amana lokona lía

¹ Akũ kína kũ Amanao gèe pò ble kũ Esitao. ² Gɔrɔ kũ òten wē mi a gɔrɔ plade pì zĩ, akũ kína Esita là à pì: Esita, bón ìni wé kemaa? Mani kenne. Yã kpaten nten gbekamaa? Bee ma kpata kpadome mani kpámma. ³ À wèa à pì: Tó ma n ponna lè akūsɔ yã pìi kènne, n̄ tó màgõ kú wèndiio. Wéke kũ ma kèmmann gwe. N̄ tó ma gbènɔ gɔ wèndi ví. Yã kũ ma gbèkan gwe. ⁴ Zaakũ makũ kũ ma gbènɔ, ò dìte kũ ò ó dede ò láka kũnwo ò ó buri bome. Tó òteni ó yía zònɔ ũ yãme, de má yĩtena. Wari dí taka dí ká mà wari dɔmmaro. ⁵ Akũ kína a là à pì: Dímeè? Dí mé ani fɔ à ze kũ yã bire taka buri kennaoo? ⁶ À wèa à pì: Amana vãni díkĩnan ibere kũ à zàògu pì ũ. Swèè kè Amanaa kína kũ a nanɔ pìio yã musu. ⁷ Kína fùte a wèla pofè gũn à gèe líkpen a ɔnn. Amana sɔ à gò

gwe kũ Esitao, akũ Amana ten kúte kene a wèndi yã musu, zaakũ à è kũ kína zèo à vãni keareme. ⁸ Kũ kína bò líkpen à sù pòblekia gònɔ, Amana lèle gbà wutɛbɔ kũ Esita gengesekenaaa, akũ à pì: À ye à kusi ma nanɔa ma wára kpé gũn lan yá? Kũ yã pìi bò kína lén gònɔ, ò sù ò pó yĩ Amana ãnnwa. ⁹ Kína dogarinɔ doke Abona pìne: Lí petena Amana pì be sare à kà gàsákuru bupla akuri. Àkũ mé à lí pìi pète de à le à Mɔdekai kũ à yã mana kènne lokoa. Akũ kína pì: À a lokoa. ¹⁰ Kũ ò Amana lòko lí kũ à pète Mɔdekaine piia, akũ kína pɔ kpàte.

8

Kína yã pãnde ditena Yudanɔ yã musu

¹ Zĩ pìian kína Asueru Yudanɔ zãnguri Amana be kpà a nanɔ Esitaa. Esita pì kínane Mɔdekaimè a dane ũ, akũ Mɔdekai nà kínai. ² Kína a tãnka kũ à sì Amanaa bò à dà Mɔdekaine, akũ Esita Amana be nàne a ɔĩ.

³ Esita èra à gèe yã o kínane dɔ. À wùte a gbá are àten wétè kóte, à kúte kènne de à yã vãni kũ Agaga buri Amana a lé kpàkũsũ Yudanɔii gboro. ⁴ Kína wura gò dɔa, akũ à fùte à zè a are ⁵ à pì: Tó ma yã kàngu akũsɔ ma n pɔnna lè, tó yã díkína zé vĩ akũsɔ ma yã kànne, zaakũ Amɛdata né Amana, Agaga buri zèo à Yuda kũ ò kú n bùsu gũnnɔ dede ní pínki, ò n takadakèrinɔne ò takada kè ò Amana yã pì lite kpɛdangara. ⁶ Mani ke deran mà kisira kũ ani su ma gbènɔ le gwaa? Mani ke dera mà wé ke pla kũ ma burinɔ dedenaao? ⁷ Akũ kína Asueru pì a nanɔ Esitane kũ Mɔdekaio: À gwa, ma Amana be kpà Esitaa, akũ ma Amana pìi lòko lía kũ à yã

vāni kpàkūsū Yudanɔi yāi. ⁸ À takada kē Yudanɔ yā musu lākū à kèáre mana nà. À kē kū ma tóo à ma tǎnka sèeda kèa, zaakū takada kū ò kē kū ma tóo ò ma tǎnka sèedaa kèa litena vīro. ⁹ Gwe gòno ò kína takadakērinɔ sisi. Mɔ aakōde Sivā gɔɔ baro awɛɛ'aakōde zīn ò yā kū Mɔdekai dìte Yudanɔne kū kína ibano kū kínano kū būsu gbānadeno kē pínki būsu mèn basuddo awɛɛsupplanɔne sɛna zaa India busun ari à gèe pé Etiopia būsua. Ò takada kē būsu kū būsuo kū n takadakēna burio, buri kū burio kū n yāo. Ò takada kē Yudanɔne kū n takadakēna takao kū n buriyāo dɔ. ¹⁰ Mɔdekai takada kē kū kína Asueru tóo à kína tǎnka sèedaa kèa à takada pino nà zīrinɔne n ɔ, akū ò di sɔ bàaleri kū ò bò kína sɔyīkianɔ ò gèe.

¹¹ Yā kū kína dìte pì Yuda kū ò kú wēte kū wēteono gbà zé ò kɔ kakara ò gí kū n zīdao. Tó buri ke būsu zīkari ke lètemma kū n néno kū n nɔgbēno, ò n dede ò láka kúnwo ò n mì de ò n póno sète. ¹² À n gbá zé ò abire ke kína Asueru būsuno gūn pínki mɔ kuri awɛɛplade Ada gɔɔ kuri awɛɛ'aakōde zīn. ¹³ Ò yā kū à dìte pì takada kpázā būsu kū būsuo pínki doka ũ. Ò a kpàkpaa kē buri sīnda pínkine de Yudanɔ gɔ kú soru gūn ò yā yía n iberenɔa zī birea. ¹⁴ Kína yāditena pì yāin zīrii pino kē likalika dina kína sɔ bàalerinɔa ò gèe. Akūsɔ ò yā pì kpàkpaa kē Susa wéran. ¹⁵ Mɔdekai bò kínabea à kíkè pɔ pura kū pɔ búguo dana, à kífura zɔkɔ kū ò pì kū wurao kuna. À táaru biza arukimba tēra dana dɔ, akū Susadeno ayuwii kē kū ponnao. ¹⁶ Gu pù Yudanɔne zī birea, òten ponna ke kū yāa dɔo, zaakū ò n gbá

gbāna. ¹⁷ Bùsu kù bùsuuo wēte kù wēteo, gu kù kína yā ditēnaa pìi kàn pínki Yudanɔ pɔnna kè kù yāa dɔo ò dikpe kè kù pòblegbēnaao. Buri pāndenɔ g̃ò Yudanɔ ũ dasi, kù vīna n̄ kù Yudanɔ yā musu yāi.

9

Yudanɔ zìblena n̄ iberenɔa

¹ Mɔ kuri awεεplade Ada gɔrɔ kuri awεε'aakɔde zīn yā kù kína d̄ite kegɔrɔ ũ. Zī kùa Yudanɔ iberenɔ wé d̄oi yā kù ò gbāna mɔ Yudanɔne, ama yā p̄ii lite kpɛdangara, akù Yudanɔ gbāna mò n̄ iberenɔne. ² Kína Asueru bùsunɔ gūn pínki Yudanɔ k̄ò kàkara fārandi kù ò kun de ò létε gbē kù ò yā vāni kpàkūsūnyīnɔa. Gbēke dí f̄ò à n̄ furo, zaakū buri pāndenɔ ten vīna keíne n̄ pínki. ³ Bùsu gbānadeno, kína ibanɔ kù kinenɔ kù a zīkerinɔ n̄ pínki zè Yudanɔ kpe, kù òten vīna ke Mɔdekaine yāi. ⁴ Mɔdekai bèere vī kínabea, akù a tó dà bùsu sīnda pínkila, zaakū a gbāna ten karamε.

⁵ Yudanɔ n̄ iberenɔ d̄ede kù f̄enedao ò láka kúnwo n̄ pínki ò n̄ p̄oyeinaa kè n̄ zāngurii p̄inɔa. ⁶ Ó g̃ògbēno d̄ede Susa wéran gbēnɔn wàa pla kpé basɔro. ⁷ Ò Pasandata kù Dalaf̄o kù Asapatao ⁸ kù Poratao kù Adaliao kù Aridatao ⁹ kù Pamasatao kù Arisaio kù Aridaio kù Vaizatao d̄ede d̄o. ¹⁰ Gbē p̄inɔ bi Amɛdata né Amana, Yudanɔ zānguri nég̃ògbē gbēnɔn kurinɔmε. Bee kù abireo odi ɔ ke n̄ p̄okearo.

¹¹ Zī dok̄ɔn p̄iian ò gbē kù ò n̄ dede Susanɔ dasi lé gb̄a kínane. ¹² Akù à p̄i a nanɔ Esitane: Yudanɔ g̃ògbēno d̄ede Susa la gbēnɔn wàa pla kpé basɔro kù Amana nég̃ògbē gbēnɔn kurinɔ. Bón ò kè ma bùsu kparanɔ gūn s̄ée! Yā kpaten nten wé kema

doo? Mani kenne. Bó yān nten gbekamaa? Mani kpámma. ¹³ Esita wèa à pì: Kína, tó à kènne mana, ñ Yuda kù ò kú Susa lanɔ gba zé ò yā kù n dìte ò ke gbāra ke zia do, ò Amana négōgbē gbēnɔn kurii pìnɔ loko lía. ¹⁴ Kína pì, ò ke le. Ò a kpàkpa kè Susa, akū ò Amana né pìnɔ gèe lòkoloko. ¹⁵ Yuda kù ò kú Susanɔ kō kākara Ada gɔɔ gēro donsaride zī, akū ò gōgbēnɔ dède do gbēnɔn wàa do kpé basɔro. Bee kù abireo odi ɔ ke ñ pòkearo.

¹⁶ Yuda kpara kù ò kú kína búsunɔ gūnnɔ ñ pínki kō kākara de ò gí kù ñ zīdao ò bo ñ ibereɔ yān, akū ò ñ zāngurii pìnɔ dède gbēnɔn dúbu basiikō sɔro sari. Bee kù abireo odi ɔ ke ñ pòkearo. ¹⁷ Ò yā pì kè Ada gɔɔ kuri awēe'aakōde zīme, a gɔɔ gēro donsaride zīn ò kámma bò. Ò gɔɔ pì dìte dikpe ũ de ò dikpe pòble ke ò ponna ke gɔɔ pìia.

¹⁸ Yuda kù ò kú Susanɔ kō kākara a gɔɔ kuri awēe'aakōde zī kù a gɔɔ gēro donsaride zīo, akū ò kámma bò a gɔɔ gērode zī. Ò gɔɔ pì dìte dikpe ũ de ò dikpe pòble ke ò ponna ke gɔɔ pìi. ¹⁹ Abire yāin Yuda búbari kù ò kú lakutu gūnnɔ di dikpe pì ke Ada gɔɔ gēro donsaride zī ò dikpe pòble ke ò ponna ke òdi pòble dakōne.

Purimu dikpe ditēnaa

²⁰ Mòdekai yā pìnɔ kè takada gūn, akū à kpàzā Yuda kù ò kú kína Asueru búsuu gūnnɔne ñ pínki, gbē kù ò kú káninɔ kù gbē kù ò kú zānɔ ñ pínki. ²¹ À ditēne kù ògō dikpe pì ke wè kù wèeo Ada gɔɔ gēro donsaride zī kù a gɔɔ gērode zīo. ²² Gɔɔ pìnɔme Yudanɔ bona ñ ibereɔ oī dikpe ũ. Mò pì gūn ñ pòsira lite ponna ũ, ñ wēndakēnaa lite

dikpɛkɛna ũ. Ògɔ dikpɛ pì ke ɔɔɔ pìnɔ zĩ, ògɔ dikpɛ pɔ́ble ke ògɔ pɔ́nna ke, ògɔ pɔ́ble dakɔ́ne, ògɔ gba da takasidenɔ́ne. ²³ Yudanɔ zè kũ yā kũ Mɔdekai kè́nneɔ, akũ dikpɛ kũ ò kè pìi gò́nne futeokarayā ũ.

²⁴ Amɛdata né Amana, Agaga buri Yudanɔ pínki zānguri yā vāni kpàkūsūnyĩ kũ à n̄ dede, akũ à gbè kũ òdi pì purimu zù à a gu gwà de à le à n̄ fu à n̄ dede. ²⁵ Ama kũ kína yā pìi mà kpāni, à yā dìte takada gūn, de yā vāni kũ à a lé kpàkūsū Yudanɔii pì era a musu. Akũ ò a lòko lía kũ a négɔgbène lele. ²⁶ A yā mé à tò òdi ɔɔɔ pìnɔ sísi Purimu, zaakũ gbè kũ à zù à a gu gwà tón gwe. Yā kũ Mɔdekai kè́ takada pìi gūn kũ yā kũ à n̄ léno yāin ²⁷ ò si kũ ò dikpɛ ke ɔɔɔ pla pìnɔ gūn wè kũ wèeɔ. Ò pìi mókɔ́nɔ kũ n̄ néno kũ gbè kũ ò nāmmanɔ ni gí dikpɛ pì keiro, ògɔ ke a ɔɔɔa lákũ ò kè takadan nà. ²⁸ Wè kũ wèeɔ ɔɔɔ pìnɔ yā gɔ́ dɔ́ngu, ògɔ a dikpɛ ke ɔn kũ ɔnnwo wète kũ wèteɔ būsu kũ būsuo, de Purimu dikpɛ pìi sún láka Yudanɔ kīnaaro yāi, a keɔɔɔ sún mì de n̄ burinɔaro.

²⁹ Kína nanɔ Esita, Abihaili né takada plade kè́ kũ a ikooɔ pínki Purimu yā musu, à gbāna kpào takada kũ Yuda buri Mɔdekai kè́a. ³⁰ Mɔdekai takada pìi kpāzā Yuda kũ ò kú kína Asueru būsu mèn basuddo awèesuppla gūnnɔne. À kunna aafia kũ laakarikipatenaao yā ò́nne, ³¹ akũ à Purimu dikpɛ pìi dìte a ɔɔɔa, lákũ àpìi kũ kína nanɔ Esitao dìténne nà, lákũ mókɔ́nɔ sɔ́ ò si ò ke nà kũ n̄ burinɔ n̄ kpe kũ léyīnaao kũ ɔ́ɔɔɔ. ³² Yā kũ Esita dìte pìi gbāna kpà Purimu doka pìnɔa, akũ ò kè́ takadan.

10

Kína Asueru kù Mɔdekaio yã

¹ Kína Asueru tò gbě kù ò kú a búsuu gūnnɔ pínki kù ísira luannɔ táfe boare. ² Yã zókó kù à kènɔ kù a ikokéyànɔ kēna Mídiánɔ kù Pesianɔ kínanɔ gĩayákɛna takadan. Lákù kína Mɔdekai gbà gbāna à gō gbě zókó ũ nà, a yã kú takada pìi gūn dɔ. ³ Yuda buri Mɔdekaimɛ kína Asueru kpàasi ũ. À tó bò Yudanɔ té akūsó a yã kàngu dasi, zaakù à a gběnnɔ aafiaa wètɛ, akù à kunna nna zé kèkè a buri pìnɔnɛ.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3